

REVISIONSKONTORET

Gävle Stadshus AB

Grundläggande granskning 2022

Grundläggande granskning 2022

Gävle Stadshus AB

Gunilla Beckman Ljung, revisionschef

Gävle kommun 2023-04-05

Dnr.22REK8

www.gavle.se

Innehållsförteckning

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande	3
Grundläggande granskning av Gävle Stadshus AB	4
Bakgrund	4
Metod	4
Revisionskriterier	5
Bedömningsskala	5
Allmänt om Gävle Stadshus AB	6
Ägardirektiv och bolagsordning till bolagen	6
Lagstiftning och regelverk som bolaget omfattas av	8
Målstyrning och målpåföljelse	9
Finansiella mål-perspektivet:	9
På styrelsemötet den 8 februari 2023 beslutades om bokslutsdispositioner avseende ingående koncernbolag för räkenskapsåret 2022.	9
Uppföljning av ägardirektiv	10
Yrkesrevisorernas iakttagelser	10
Ekonomistyrning	10
Resultaträkning	11
Yrkesrevisorernas iakttagelser	11
Intern kontroll och riskanalys	12
Bolagets riskhantering och riskanalys	12
Bolagets internkontrollplan	12
Bolagsstyrningsrapport	12
Yrkesrevisorernas iakttagelser	12
Uppföljning av tidigare granskningar	13

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande

Utifrån den grundläggande granskning som utförts gör yrkesrevisorerna nedanstående bedömningar och rekommendationer. Yrkesrevisorerna tar ställning till om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, om ekonomistyrningen är tillfredsställande samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningarna baseras på resultatet av revisionen inom de områden vi granskat.

Verksamhetens målstyrning

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets målstyrning som ändamålsenlig. Bedömningen baseras på att målen stämmer överens med kommunens övergripande finansiella mål och att de uppfylls samt att ägardirektivets krav på aktieutdelning är uppfyllt. Beslut om bokslutsdispositioner för 2022 i koncernen har fattats i styrelsen 2023-02-08.

Ekonomistyrning

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets ekonomistyrning som tillfredsställande. Bedömningen baseras på att aktieutdelning enligt ägardirektivet har verkställts under året. Avseende bolagets ekonomiska utfall i övrigt är det i paritet med budget. Styrelsen har under året fått löpande rapporter gällande ekonomiskt utfall för bolagskoncernen samt avvikelser gällande investeringar och fördyringar i driften för dotterbolag. Kontroll över utvecklingen av resultaten på dotterbolagsnivå är avgörande för moderbolagets förmåga att uppfylla utdelningskraven i ägardirektivet kommande år och en viktig del i kommunens totala ekonomistyrning.

Intern kontroll

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets interna kontroll som tillräcklig. Bedömningen baseras på egna iakttagelser och på samverkan med den auktoriserade revisorn. Riskanalysen är mer genomarbetad än tidigare och en internkontrollplan har beslutats under året. Återrapportering via bolagsstyrningsrapport har gjorts till kommunstyrelsen dels för moderbolaget, dels för dotterbolagen.

Grundläggande granskning av Gävle Stadshus AB

Bakgrund

Den grundläggande granskningen syftar till att ge de förtroendevalda lekman-
narevisorerna en tillräcklig grund för att uttala sig i rapporteringen till
kommunfullmäktige. I denna rapport tar de yrkesrevisorer som är sakkun-
niga biträden ställning till de grundläggande frågorna om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om den interna kontrollen som görs inom bolaget är tillräcklig.

Metod

De metoder som kommer att användas i granskningsarbetet är följande:

- Dokumentanalys
- Intervjuer/mailkontakter
- Löpande följa kallelser, handlingar och protokoll
- Dialogmöten och slutrevisioner där lekman-
narevisorerna samt sakkunniga biträden deltar.

Räkenskaperna i bolagen granskas av auktoriserade revisorer. Lekman-
narevisorerna och de sakkunniga biträdena har löpande kontakter med
dem och har en lagstadgad skyldighet att samarbeta i granskningen av
den interna kontrollen. Lekman-
narevisorerna och de auktoriserade re-
visorerna har olika uppdrag enligt lagstiftning, vilket innebär att bedöm-
ningarna kan skilja sig åt.

Lekman-
narevisorerna är ansvariga för att granska räkenskaperna i kom-
munen. Här granskas bolagen i form av den sammanställda redovis-
ningen för kommunkoncernen, som ligger utanför de auktoriserade re-
visorernas ansvar. Det sker i en översiktlig granskning av delårsrapport 2
samt vid granskning av årsredovisningen, vilket resulterar i separata rap-
porter.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs av yrkesrevisorn. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Reglemente för intern kontroll 2 §, 5 § och 6–8 §§
- Företagspolicy
- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Kommunplan med årsbudget 2022
- Kommunstyrelsens anvisningar
- Svensk kod för bolagsstyrning
- Årsredovisningslagen

Bedömningsskala

Nedan anges den bedömningsskala som används för att tydliggöra granskningsresultatet i förhållande till angivna revisionskriterier. Begreppen (ändamålsenlig, tillfredsställande och tillräcklig) är hämtade ur kommunallagens 12:e kapitel där det anges vad revisorerna ska ta ställning till.

Bedömningsbegrepp	Förklaring
Ändamålsenlig målstyrning Tillfredsställande ekonomistyrning Tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.
Inte helt ändamålsenlig målstyrning Inte helt tillfredsställande ekonomistyrning Inte helt tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.
Inte ändamålsenlig målstyrning Inte tillfredsställande ekonomistyrning Inte tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas.

Allmänt om Gävle Stadshus AB

Ägardirektiv och bolagsordning till bolagen

I denna rapport behandlas Gävle Stadshus AB, benämns även bolaget.

Bolagsordning

Bolagsordningen är antagen av kommunfullmäktige 2015-02-23.

Bolaget ska äga och förvalta aktier och andelar i bolag som verkar inom Gävle kommuns kompetensområde samt utföra tjänster för att tillgodose behov inom Gävle kommuns samlade verksamhet.

Bolaget ska övergripande samordna de kommunala bolagens verksamheter genom att äga och förvalta aktier i bolag som verkar inom Gävle kommuns kompetensområde och företräda Gävle kommuns intressen i koncernen och svara för koncerngemensamma funktioner.

Verksamheten syftar till att åstadkomma en optimal användning av gemensamma resurser.

Bolaget har rätt att bedriva sin verksamhet som delägare i andra företag.

Bolaget skall i sin verksamhet tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna.

Likvideras bolaget ska behålla tillgångar tillfalla Gävle kommun.

Ny bolagsordning antogs av kommunfullmäktige 2022-12-12 med höjning av antal styrelseledamöter från lägst fem och högst sju till lägst sju och högst nio ledamöter.

Även antal lekmannarevisorer utökas i den nya bolagsordningen (enligt tidigare fullmäktigebeslut 2022-09-26) från en till sju till en till nio lekman-revisorer.

Detta beslut bekräftades på extra bolagsstämma 2022-12-19.

Ägardirektiv för Gävle Stadshus AB 2022 – 2025

Senast reviderat ägardirektiv antogs av kommunfullmäktige 2021-11-22.

1. Bolaget som organ för kommunal verksamhet

Bolaget är en organisatorisk enhet i Gävle kommunkoncerns verksamhet och således ytterst underordnad kommunfullmäktige.

Förutom genom lag och författning regleras bolagets verksamhet och bolagets förhållande till kommunen genom

1. Företagspolicy
2. Bolagsordning
3. Kommunens vision, värdegrund samt varumärkesplattform
4. Kommunövergripande mål
5. Ägardirektiv (i form av detta ägardirektiv och särskilda ägardirektiv i form av policys, reglementen, riktlinjer mm)
6. I förekommande fall avtal mellan kommunen och bolaget

2. Kommunens direktivrätt

Det ankommer på bolagets styrelse och verkställande direktör att följa utfärdade ägardirektiv om de ej står i strid mot tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

3. Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

4. Syfte med bolagets verksamhet

Bolagets syfte är genom att samordna ägaransvaret för de bolag som ingår i den kommunala bolagskoncernen åstadkomma en optimal användning av gemensamma resurser.

5. Styrmodell

Bolagets styrmodell är en styrmodell med fem kommunövergripande mål med underliggande beskrivningar och förhållningssätt.

6. Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Bolaget skall totalt lämna en aktieutdelning på totalt 155,2 mnkr till Gävle kommun. Erhållen aktieutdelning från AB Gavlegårdarna, 16 mnkr, skall utdelas till ägaren Gävle Kommun för användning till bostadssociala åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar, 4 mnkr till Gävle kommuns verksamhetskostnader att användas till nytta för digitalisering/utveckling av 54 öppna data till nytta för hela kommunkoncernen enligt närmare beslut av kommunstyrelsen.

Gävle Hamn skall lämna en utdelning på 41,6 mnkr avseende 11,6 mnkr kommunens kostnader till Trafikverket avseende elektrifiering av järnvägen till hamnen och kompensation för ändrad lånestruktur samt 30 mnkr som avkastning på bolagets eget kapital.

Gävle Parkeringservice AB skall bidra med 5 mnkr som ersättning för ändrad taxekonstruktion avseende nyttjanderättsavtal gällande parkeringsverksamhet. Gavlefastigheter Gävle kommun AB skall bidra med 26,6 mnkr varav 11,2 mnkr avser kompensation för ändrad lånestruktur och 15,4 avser justering av prissättning av hyror till Gävle kommun.

Resterande 62 mnkr avser avkastning på de likvida medel Gävle kommun tillskjutet Gävle Stadshus AB.

7. Budget, verksamhetsplanering och bokslut

Bolaget ska följa de av moderbolaget utfärdade anvisningarna för budget, verksamhetsplanering, delårsrapporter och årsredovisning. Bolagets budget och verksamhetsplan ska ligga till grund för

kommunfullmäktiges ställningstagande till revidering av ägardirektiv under punkt 4 och 6 ovan.

8. Underställningsplikt

Kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas såvitt avser

- större investeringar
- principiella taxekonstruktioner och andra normbeslut
- bildande, förvärv eller avyttring av dotterbolag
- ändring av aktiekapital
- förvärv av aktier eller andelar i andra bolag eller föreningar av strategisk betydelse för verksamheten.
- ny eller ändrad verksamhetsinriktning.
- övriga frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt.

Bolaget ska därutöver tillämpa den operativa beslutsordning som fastställts för bolagskoncernen.

Bolaget ska tillämpa de riktlinjer som finns antagna för uppföljning av personalens eventuella bisysslor.

9. Revision

Med utgångspunkt från den ansvarsfördelning som enligt Aktiebolagslagen ska gälla för revisorer och lekmannarevisorer, krävs att samverkan sker under granskningsprocessens alla moment så att onödigt dubbelarbete undviks.

10. Bolagets medverkan i kommunal planering

Samhällsnyttan ska hävdas före affärsnyttan genom ett mer långsiktigt ansvarstagande och genom att följa ägarnas fattade beslut om särskilda prioriteringar.

Bolaget ska vederlagsfritt medverka i kommunal planering, energiplanering, beredskapsplanering, exploateringsplanering mm, samrådsförfaranden kring taxor och avgifter, samt vid beredning av motions- och interpellationssvar.

Lagstiftning och regelverk som bolaget omfattas av

Aktiebolagslag (2005:551)

Kommunallag (2017:725)

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Årsredovisningslag (1995:1554)

Svensk kod för bolagsstyrning (krav på årlig bolagsstyrningsrapport)

Målstyrning och måluppfyllelse

Invånar- och kundperspektivet:

Inget mål, inte kommenterat.

Medarbetarperspektivet:

Bolaget har inga egna anställda, personal hyrs in från Gävle kommun. Övergripande uppföljning av dotterbolagens måluppföljning vid tertial och årsbokslut.

Hållbar tillväxt-perspektivet:

Bolaget har ingen egen verksamhet. Övergripande uppföljning av dotterbolagens måluppföljning vid tertial och årsbokslut.

Finansiella mål-perspektivet:

Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans (KF-mål)

Bolaget svarar för GSAB-koncernens ekonomiska optimering

Bolaget svarar för GSAB-koncernens ekonomiska optimering genom att styrelsen beslutar om koncernbidrag och aktieägartillskott samt lämnar förslag till utdelningar. På styrelsemötet den 9 februari 2022 beslutades om bokslutsdispositioner avseende ingående koncernbolag för räkenskapsåret 2021.

På styrelsemötet den 8 februari 2023 beslutades om bokslutsdispositioner avseende ingående koncernbolag för räkenskapsåret 2022.

Bolaget ska samordna ägarrollen i bolagskoncernen så att de gemensamma resurserna används på ett optimalt sätt.

Genom en konstruktiv dialog mellan ägare och koncernbolag sker en löpande avstämning att Gävle Stadshus-koncernens verksamhet sker i enlighet med beslutad företagspolicy i kommunfullmäktige. Under året har styrelsemöten genomförts hos samtliga dotterbolag exklusive Gävle Parkeringsservice AB för att öka dotterbolagens möjlighet att beskriva sin verksamhet.

Bolaget ska utforma ägardirektiv till dotterbolagen som gör det möjligt för dessa att utforma mål för att bidra till att uppfylla de kommunövergripande målen samt målen för verksamhetens inriktning inom perspektivet

Bolaget uppdaterar och utformar förslag på ägardirektiv avseende moderbolag och samtliga dotterbolag så att de kommunövergripande

målen följs.

I delårsrapport 2 kommenterade bolaget: När kommunplan för 2023 är beslutad av kommunfullmäktige kommer, vid behov, bolagens ägardirektiv att revideras.

Då Gavlia-koncernen från och med år 2022 har vinstpåslag på hyran avseende samtliga verksamhetslokaler, kommer koncernens avkastningskrav i kommande ägardirektiv att revideras.

I verksamhetsrapporten för 2024 framgick: Under arbetet med framtagandet av kommunplan för 2024 kommer vid behov, bolagens ägardirektiv att revideras.

Samtliga dotterbolag har under året fått i uppgift att lämna synpunkter på gällande ägardirektiv och lämnade synpunkter kommer ägaren att beakta innan beslut tas av nya ägardirektiv.

Uppföljning av ägardirektiv

Bolaget har inga synpunkter på gällande ägardirektiv och bolaget har inga uppdrag i kommunplanen.

Enligt ägardirektivet ska bolaget lämna 155,2 mnkr i aktieutdelning till Gävle kommun, vilket utbetalats under året.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Gävle Stadshus AB har kommenterat olika perspektiv och har sina mål kopplade till det finansiella mål-perspektivet och det kommunövergripande målet Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans. Detta är logiskt utifrån bolaget bolagsordning och ägardirektiv.

Målen har uppnåtts under året.

Utbetalningen av aktieutdelning 155,2 mnkr är verkställd 2022-06-15.

Ekonomistyrning

Bolaget har haft en kontinuerlig uppföljning av dotterbolagens ekonomi under året med månadsrapporter och delårsrapporter samt även med längre prognoser framåt. Under året har slutrapporter avgetts för avslutade investeringsprojekt i dotterbolagen. De pågående större investeringarna, där fördyringar konstaterats, har avrapporterats och fördyringar hanterats med utökad budget i kommande kommunplan för 2023 - 2026. Nedskrivningsbehov i dotterbolag har behandlats i styrelsen.

Även finansrapport har behandlats i styrelsen.

Dotterbolagens resultat och förmåga att ge utdelning i enlighet med ägardirektiven påverkar direkt Gävle Stadshus AB:s förmåga att uppfylla sitt ägardirektiv.

Gävle Stadshus AB:s resultatanalys

Erhållna utdelningar är inte redovisade i nedanstående belopp. Under året har bolaget erhållit 168,2 mnkr i aktieutdelningar varav 155,2 vidareförmedlats till Gävle kommun.

Personalkostnader avser kostnaderna för styrelsens arvoden. Övriga kostnader avser främst köpta tjänster från Gävle kommun.

Finansiering

Under år 2023 kommer lån för 419 mnkr att omsättas till en högre räntekostnad än vad nuvarande räntenivå är. En ökning med 1,75% innebär en ökad räntekostnad på 7,3 mnkr på årsbasis.

Resultaträkning

(mnkr)	Utfall 2022-12-31	Utfall 2021-12-31	Budget helår 2022	Prognos helår 2022
Omsättning	3,6	3,5	3,6	3,6
Personalkostnader	-0,7	-0,7	-0,9	-0,9
Övriga kostnader	-6,0	-5,8	-7,3	-7,3
Avskrivningar			0,0	0,0
Rörelseresultat	-3,1	-3,0	-4,6	-4,6
Finansnetto	-6,1	-6,2	-6,0	-6,0
Resultat efter finansiella poster	-9,2	-9,2	-10,6	-10,6
Investeringar, brutto (+)	0,0	0,0	0,0	0,0
Avgår erhållna investeringsbidrag (-)				
Avgår försäljning av anläggningstillgångar (-)	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nettoinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Utbetalningen av aktieutdelning enligt ägardirektivet 155,2 mnkr till kommunen är verkställd 2022-06-15. Totalt har bolaget fått 168,2 mnkr i aktieutdelning från underliggande bolag. Dessa poster ingår inte i den resultaträkning som presenteras.

Prognosen i delårsrapport 2 var att resultatet för året blir i paritet med budget.

Bolaget har uppfyllt ägardirektivet.

Intern kontroll och riskanalys

Ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig ligger enligt 8 kap. 4 § aktiebolagslagen på styrelsen. Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation.

Styrelsen skall se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, skall styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

Styrelsen ska enligt 8 kap. 5 § aktiebolagslagen meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning enligt 4 § andra stycket skall samlas in och rapporteras till styrelsen.

Bolagets riskhantering och riskanalys

Bolaget har analyserat 16 risker kopplade till sin verksamhet som moderbolag. Det handlar bl a om nyckelpersonsberoende, risker att styrelsen inte kan fatta nödvändiga beslut enligt ägardirektiv samt att fakturor inte betalas i tid. Ingen risk har bedömts som kritisk.

Styrelsen fattade beslut om riskanalys vid sammanträdet 2022-12-14.

Bolagets internkontrollplan

Internkontrollplan har tagits fram och styrelsen fattade beslut om planen vid sammanträdet 2022-12-14. I beslutet har riskanalys och internkontrollplan noterats omfatta både åren 2022 och 2023.

Bolagsstyrningsrapport

Åtterrapporering till Kommunstyrelsen sker i form av bolagsstyrningsrapporter både från Gävle Stadshus AB och underliggande dotterbolag. Detta sker i mars för året innan, vilket också gjordes mars 2022 avseende 2021.

I bolagsstyrningsrapporterna kommenteras förutom efterlevnad av bolagsordning och ägardirektiv även internkontroll och riskhantering. Kommunikationen med revisorer och lekmannarevisorer kommenteras och de ärenden som bolaget överlämnat till kommunen för beslut under året.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Yrkesrevisorn konstaterar att det finns en mer omfattande riskanalys än tidigare med relevanta risker och internkontrollplanen innehåller fyra av riskerna. Ingen risk bedöms som kritisk. Denna analys och internkontrollplan beslutades under hösten 2022 och ska enligt beslutet gälla för både 2022 och 2023.

Bolagsstyrningsrapport har avgivits mars 2022 för 2021 till Kommunstyrelsen i enlighet med årsredovisningslagen och svensk kod för bolagsstyrning. Här skiljer sig bolagens återrapportering av internkontrollarbetet från nämndernas. Bolagen ska enligt årsredovisningslagen och svensk kod för bolagsstyrning avge en årlig bolagsstyrningsrapport. Även om bolagen gör en riskanalys och internkontrollplan, så är det på detta sätt återrapporteringen görs till kommunstyrelsen via Gävle Stadshus AB.

Uppföljning av tidigare granskningar

Inga fördjupade granskningar under de senaste åren har berört bolaget.

I den grundläggande granskningsrapporten för 2021 var slutsatsen att:

Gävle Stadshus AB:s verksamhet under 2021 har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och den interna kontrollen som görs inom bolaget är tillräcklig.

Granskningar av dotterbolagen under 2022

De fördjupade granskningar som lekmannarevisorerna gjort 2021/2022 av tillämpningen av LOU i Gavlefastigheter i Gävle kommun AB och LUF i Gävle Energi AB samt Gävle Hamn AB har behandlats i Gävle Stadshus AB:s styrelse 2022-05-24.